

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1388

van **CATHY COUDYSER**

datum: 24 september 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Werkgelegenheid toeristische sector - Impact corona

Volgens de Satteliëtrekening Toerisme 2018 (gepubliceerd in 2020) bedroeg de totale tewerkstelling in de toeristische sector in het Vlaamse Gewest in 2018 139.985 loontrekkende jobs en 54.810 jobs voor zelfstandigen en helpers.

Via de website van Statistiek Vlaanderen kunnen ook de tewerkstellingscijfers in de toeristische sector voor 2019 geraadpleegd worden. In 2019 was de toeristische sector in het Vlaamse Gewest goed voor 199.658 arbeidsplaatsen, waarvan 143.211 loontrekkenden en 56.447 zelfstandigen. 46% van de jobs in de toeristische sector betreffen arbeidsplaatsen in restaurants en cafés. De accommodatiesector is op zijn beurt goed voor 11%. De volledige horeca zorgde zo voor 57% van alle jobs in de toeristische sector. Daarnaast vormt ook het personenvervoer een belangrijke deelsector met 17% van de jobs binnen de volledige toeristische tewerkstelling. Diensten voor cultuur, sport en recreatie leverden samen ongeveer 21% van de toeristische jobs.

Om de impact van de crisis op de logiessector in Vlaanderen in kaart te brengen, voerde Toerisme Vlaanderen twee logiesbevestigingen uit: een eerste bevestiging in de zomer van 2020 en een tweede begin 2021. Tijdens deze bevestiging werd o.m. ook gepeild naar de impact van corona op het personeelsbeleid van de logies. Logiesuitbaters met personeel die niet definitief de deuren moesten sluiten, kregen o.m. de vraag voorgelegd of zij hun vast personeel in dienst kunnen houden. Voor 17% van de ondervraagde logies vormde dit geen probleem, 63% gaf aan dat dit enkel mogelijk was als gevolg van de versoepeling van het tijdelijke werkloosheidsregime, 19% geeft aan vaste personeelsleden te moeten ontslaan als gevolg van omzetverliezen.

1. Beschikt de minister over cijfermateriaal met betrekking tot het aantal arbeidsplaatsen in de brede toeristische sector in 2020? Graag cijfers per deelsector indien mogelijk (restaurants en cafés, accommodatiesector, personenvervoer, diensten voor cultuur, sport en recreatie). Graag deze cijfers voor Vlaanderen in zijn geheel en per provincie.
2. Kan de minister een overzicht geven van het aantal arbeidsplaatsen in de brede toeristische sector in de eerste zes maanden van 2021? Graag cijfers per deelsector indien mogelijk (restaurants en cafés, accommodatiesector, personenvervoer, diensten voor cultuur, sport en recreatie). Graag deze cijfers voor Vlaanderen in zijn geheel en per provincie.
3. Laat de cijfermatige informatie waarover de minister op heden beschikt toe om de negatieve impact te bepalen die de coronacrisis vermoedelijk gehad heeft op het aantal tewerkstellingsplaatsen binnen de toeristische sector in Vlaanderen?

4. Hoe verhoudt het verlies aan arbeidsplaatsen in de brede toeristische sector zich tot jobverlies in andere economische sectoren? Met andere woorden: is de toeristische sector zwaarder dan wel minder zwaar getroffen dan andere sectoren?
5. Heeft de minister of het agentschap zicht op de mate waarin de arbeidskrachten die tijdens corona de sector achter zich gelaten hebben sedert de heropstart, al dan niet opnieuw instromen? In welke mate is er inzake het vinden van voldoende geschoold personeel sprake van een veralgemeend probleem in de toeristische sector?
6. Aantrekkelijkheid van jobs in de toeristische sector extra in de verf plaatsen en zo ja, welke voorstellen liggen er concreet op tafel en met welke partners zal Toerisme Vlaanderen hieromtrent samenwerken?

ANTWOORD

op vraag nr. 1388 van 24 september 2021

van **CATHY COUDYSER**

1-3.Om een precieze inschatting te maken van de arbeidsplaatsen in de brede toeristische sector moet gewacht worden op de gedetailleerde tewerkstellingscijfers voor 2020 en 2021. Deze zijn op heden nog niet beschikbaar.

Een (weliswaar grove) indicator zijn de RSZ-cijfers van het aantal arbeidsplaatsen voor de grote activiteitstakken voor Vlaanderen en per provincie. Deze zijn beschikbaar tot en met het eerste kwartaal van 2021.

In de tabellen hieronder wordt het aantal arbeidsplaatsen (loontrekkende jobs) weergegeven voor het eerste kwartaal in 2019, 2020 en 2021 en dit in de activiteitstakken

- 'Verschaffen van accommodatie en maaltijden' en
- 'Kunst, amusement en recreatie'.

Om een correcte vergelijking mogelijk te maken, wordt hier over de verschillende jaren telkens het aantal arbeidsplaatsen aan het einde van het eerste kwartaal (= laatste dag van het eerste kwartaal van een jaar) weergegeven.

Verschaffen van accommodatie en maaltijden - Aantal arbeidsplaatsen 31/03				evolutie 2019-2020	evolutie 2019-2021
	2019	2020	2021		
Vlaanderen	99.851	79.230	71.379	-26%	-40%
Antwerpen	23.756	17.967	16.397	-32%	-45%
Vlaams Brabant	12.660	10.676	9.465	-19%	-34%
Limburg	10.588	7.733	7.488	-37%	-41%
Oost-Vlaanderen	14.914	11.121	10.320	-34%	-45%
West-Vlaanderen	17.293	11.845	11.223	-46%	-54%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	20.640	19.888	16.486	-4%	-25%

Uit de bovenstaande tabel kunnen we afleiden dat het aantal arbeidsplaatsen in de activiteitstak 'Verschaffen van accommodatie en maaltijden' op 31/03/2020 al sterk gedaald is ten opzichte van 2019. Dit betekent dat de arbeidsmarkt al meteen heel sterk reageerde na slechts een tweetal weken crisis (lockdown in de helft van maart 2020).

De sterkste daling vindt plaats tussen 2019 en 2020. Maar het aantal arbeidsplaatsen blijft verder dalen tussen maart 2020 en maart 2021. Vermoedelijk is het aantal arbeidsplaatsen in grote mate verder gedaald in 2020 en in mindere mate in 2021

Kunst, amusement en recreatie - Aantal arbeidsplaatsen 31/03				evolutie 2019- 2020	evolutie 2019- 2021
	2019	2020	2021		
Vlaanderen	26.239	25.804	24.936	-2%	-5%
Antwerpen	6.469	6.242	5.859	-4%	-10%
Vlaams Brabant	3.711	3.652	3.411	-2%	-9%
Limburg	2.022	1.953	1.845	-4%	-10%
Oost-Vlaanderen	4.451	4.314	4.171	-3%	-7%
West-Vlaanderen	3.482	3.394	3.137	-3%	-11%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	6.104	6.249	6.513	2%	6%

In de activiteitstak Kunst, amusement en recreatie, zien we eveneens een daling van het aantal arbeidsplaatsen, toch veel minder sterk dan in de activiteitstak 'Verschaffen van accommodatie en maaltijden'. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zien we voor deze activiteitstak zelfs een toename van het aantal arbeidsplaatsen.

Zoals hierboven reeds aangehaald, vormen deze RSZ-cijfers slechts een grove indicatie. De tewerkstelling in de toeristische sector overlapt immers slechts deels met de twee bovenstaande activiteitstakken.

We kunnen evenwel met zekerheid stellen dat de negatieve impact van corona voor bepaalde subsectoren van de toeristische sector groot is. Hoe groot deze impact effectief is, zal pas op basis van de gedetailleerde cijfers kunnen berekend worden.

Bijkomend kan ook verwezen worden naar een analyse die de HR-dienstverlener Acerta deed van de gegevens van 2.500 horecazaken. Op basis van deze analyse concludeerde Acerta dat het de goede kant uitgaat met de tewerkstelling in de Belgische horeca:

- Na de zomer zijn er opnieuw bijna even veel mensen (amper -1 %) aan het werk in de Belgische restaurants en cafés dan voor corona.
- Niet alleen de vaste medewerkers zijn terug, ook de flexijobbers en jobstudenten zijn weer aan de slag in de horeca.

Acerta stelt dat de tewerkstelling in de Belgische restaurants en cafés zich heeft hersteld van de coronacrisis: vanaf april 2021 waren er elke maand meer mensen aan de slag in de horeca in vergelijking met dezelfde maanden van 2020. De totale tewerkstelling bleef toen weliswaar nog ruim onder het niveau van vóór de coronacrisis.

In augustus 2021 zat de tewerkstelling evenwel ongeveer terug op het niveau van augustus 2019.

Tewerkstelling algemeen		2020 vs. 2019	2021 vs. 2020	2021 vs. 2019	% tijdelijke werkloosheid 2021
April	○	54,1 %	104,6 %	56,6 %	48,3 %
Mei	○	53,7 %	145,2 %	77,9 %	31,7 %
Juni	○	78,2 %	113,9 %	89,1 %	14,5 %
Juli	○	93,8 %	104,5 %	97,9 %	5,9 %
Augustus	○	87,5 %	113,2 %	99 %	4,1 %

Deze kentering van augustus 2021 wordt ook bevestigd door andere cijfers, namelijk die van de tijdelijke werkloosheid. In augustus 2021 is het percentage van café- en restaurantmedewerkers dat met tijdelijke werkloosheid te maken kreeg (dat kan ook één dag zijn geweest) gezakt naar 4%. In april was dat nog 48% en in mei 31%.

Ook het aandeel horecamedewerkers met een vast contract – onbepaalde en bepaalde duur- evolueert positief: de Belgische cafés en restaurants hebben opnieuw even veel vaste medewerkers in dienst dan voor corona.

2021 vs. 2019		Vaste contracten	Flexi's	Studenten
April	○	80,7 %	34,7 %	35,6 %
Mei	○	88,5 %	67,0 %	70,1 %
Juni	○	87,7 %	91,3 %	89,6 %
Juli	○	86,5 %	104,6 %	108,2 %
Augustus	○	100,1 %	93,2 %	100,6 %

Niet alleen de vaste contracten zitten weer op het niveau van augustus 2019, er zijn ook weer evenveel studenten aan het werk in de Belgische cafés en restaurants. Het aantal flexi-jobs zit bijna op hetzelfde niveau (93 %) als in 2019. Dat de uren die studenten werk(t)en in het derde kwartaal van dit jaar (juli-september) niet meetellen in de 475 uren die ze mogen werken zonder impact op hun recht op kinderbeijlag, helpt zeker ook.

- Over alle arbeidstakken heen, is het aantal loontrekkende arbeidsplaatsen tussen 2019 en 2021 in Vlaanderen stabiel (zelfs een lichte stijging).

Het aantal arbeidsplaatsen in bepaalde arbeidstakken neemt toe in deze periode, dat is zeker het geval voor de arbeidstakken:

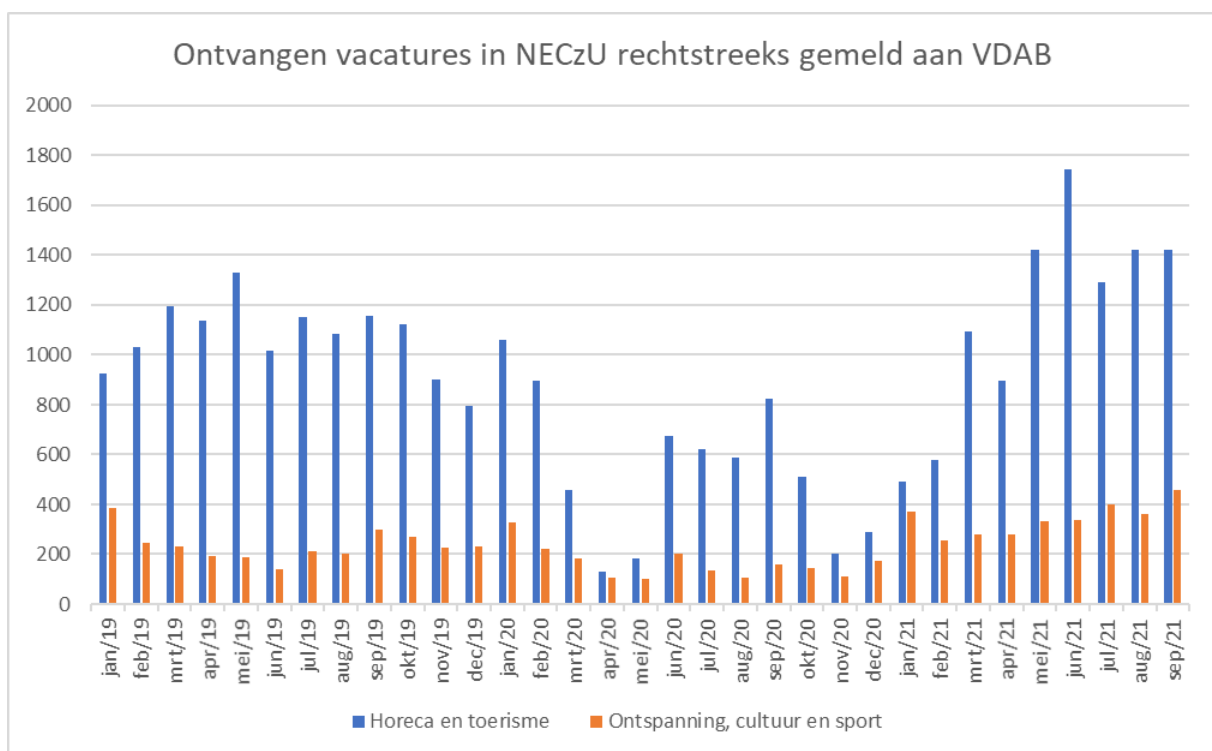
- 'Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten' (+10%),
- 'Informatica' (+10%) en
- 'speur en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied' (+12%).

Het aantal loontrekkende arbeidsplaatsen neem in diezelfde periode voor een aantal arbeidstakken sterk af:

- 'vervaardiging van elektrische producten' (-12%),
- 'Textiel, kleding en leernijverheid' (-8%), ...
- 'Verschaffen van maaltijden en accommodatie' (-40%)

Deze laatste arbeidstak noteert de sterkste daling tijdens corona. Aan de hand van deze cijfers kan gerust gesteld worden dat deze arbeidstak heel sterk getroffen is door corona.

5. Het aantal ontvangen vacatures bij de VDAB (vacatures in het normale arbeidscircuit, excl. uitzendopdrachten) geven aan dat de vraag naar personeel in de horecasector sinds maart 2021 sterk toeneemt. De onderstaande grafiek met het aantal vacatures loopt duidelijk gelijk met de evolutie van de Covid19-pandemie en de maatregelen ertegen. In maart 2020 viel het aantal vacatures in de horeca nagenoeg helemaal terug. In juni 2020 was er een verlichting van de maatregelen, waardoor het aantal vacatures opnieuw steeg. In november 2020 liep het aantal vacatures sterk terug. Sinds maart 2021 nam het aantal vacatures terug sterk toe. Hoewel er op dat moment alleen nog maar sprake was van toekomstige datums van openingen, was de hoop er duidelijk, en bedrijven uit de sector wilden duidelijk niet tot het laatste moment wachten om personeel te zoeken. De vraag is sedertdien heel hoog.

Het aantal vacatures uit de sector 'ontspanning, cultuur en sport' heeft een gelijkaardig verloop. In deze sector gaat het wel om een veel lager aantal vacatures.

Momenteel is er nog geen zicht op of deze vacatures vlot ingevuld worden, en al helemaal niet of de arbeidskrachten die tijdens de corona deze sectoren hebben verlaten, opnieuw instromen. Wat ik wel kan meegeven, is dat een aantal horecaberoepen ook voor corona reeds beschouwd werden als een knelpuntberoep. Momenteel herbekijkt de VDAB de nieuwe knelpuntberoepen. Ik verwacht echter wel dat er opnieuw een aantal als knelpuntberoep zullen beschouwd worden.

6. De toeristische sector is nog maar net terug op het goede spoor aan het raken. Qua tewerkstelling zien we dat er terug een grote vraag is naar personeel. De verwachting blijft echter dat de sector in zijn geheel pas volledig hersteld zal zijn in 2024, en dit door het tragere herstel van het internationaal toerisme i.v.m. het binnenlands toerisme. Ik hou de vinger aan de pols en indien nodig zal ik acties of maatregelen voorstellen om de aantrekkelijkheid van het werken in de toeristische sector in de verf te plaatsen. Ik zal dit ook zo gericht mogelijk doen.